

MŪSU PASTOGĖ

XLVII Metai Australian Lithuanian Weekly

Print Post Approved PP 255003/01774

Kaina - Price \$1

8.5.1995 Nr. 17 (2423)

MINIMĖ MOTINOS DIENA

B. Brazdžionis

Lietuvos motina

Po baltu nuometu baltos lelijos veidas,
Prais pavasaris, o veidas vis žydės,
Ir, kaip palaukėse aukštų pagojų aidas,
Liūliuos melodija jos mylinčios širdies.

Ji tėvą knygnešį, ji sūnų savanorį,
Ji savo sielvartą ilgai minės maldoj
Ir baudžiauninkės duoną sunkią, juodą, gorią
Regės iš rugio želmens kas ruduo.

Po baltu nuometu, ant vario vartų pasirėmus,
Tenai dukrelę ji lauku lydės,
Kaip margus stuomenis, išmargins plaukus šaltos žiemos,
Ir ant pečių likimas našta varganą uždės.

Ir eis legendose, iš lūpų eis į lūpas
Varpstelio pasaka - gyvenimo dalia,
Našlystės vargo liesis gilios upės,
Ir džiaugsmo pirmgimis negriš, sukilėliu sušaudytas šile.

Po baltu nuometu ji amžiais vaidilutė,
Šventam tautos ugniakure kūrenas vardas jos,
Aušrinė rytmetį rasom palaisto žalia rūta,
Ir budi iščiose gyva gyvybė Lietuvos.

Skausmų kalvariją išbridus sopulinga,
Dienų pakluonėje kojas sutinusias nusiaus -
Čia tavo lūkesčių gana, čia tavo klevo lingė,
O žemės motina, dievotnaša dangaus.

1934.X.10

Lietuvos įvykių apžvalga

Baltijos Asamblėjos sesija

Balandžio 21-22 dienomis Rygoje vyko Baltijos Asamblėjos šeštoji ir Baltijos Tarybos pirmoji sesija. Asamblėjos sesijoje dalyvavo po 20 parlamentarų iš Lietuvos, Latvijos bei Estijos ir svečiai, iš Šiaurės Tarybos ir Beniliukso parlamentų. Šeštoji Baltijos Asamblėja pasižymėjo konstruktyviu darbu: buvo priimta 14 dokumentų, tarpe jų rezoliucija dėl Čėčėnijos ir pareiškimas dėl Rusijos užsienio reikalų ministro A. Kozyrevo grąsinimo panaudoti karinę jėgą rusų tautinėms mažumoms kaimyninėse valstybėse ginti. Rygoje pirmą kartą buvo konstruktyviai bendrauta ir dirbta su Beniliukso šalių parlamentais. Taip pat šioje sesijoje buvo paskelbta apie numatomą bendrą Šiaurės ir Baltijos Tarybų susitikimą 1990 m. balandžio mėnesį Vilniuje.

Paraleliai su Baltijos Asamblėja, Rygoje pirmą kartą posėdžiavo Baltijos Tarybą. Ją sudaro Baltijos šalių ministrų tarybos kartu su Parlamentų atstovais. beje, Lietuvos ir Estijos premjerai pirmame posėdyje nedalyvavo.

JAV lietuvių kreipimasis

Artėjant JAV prezidento B. Clinton kelionei į Maskvą, didėja ir Vidurio bei Rytų Europos kilmės amerikiečių, tarpe jų ir lietuvių, susirūpinimas. Balandžio 19 dieną Amerikos lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė šia tema parašė laišką prezidentui Clinton. Savo laiške, tarp kitko, ji rašo: „Lietuvos ir kitų Rytų Europos kilmės žmonėms pergalės Europoje diena nereiškia išlaisvinimo, bet dar pusę šimtmečio užtrukusį žiaurios ir žmogžudiškos okupacijos tęsinį. Kaip galima taip greitai pamiršti, kad B. Jelcino okupacinė armija buvo išvesta iš Lietuvos tikslai 1993 metais - ir tai ne savo noru, bet paveikta nesiliaujančių Lietuvos žmonių protestų ir stipraus tarptautinio spaudimo, įskaitant ir jūsų pastangas, p. Prezidente.“ Laiške toliau rašoma, kad Rusijos Vyriausybė elgiasi, tartum ji tebekontroliuotų Lietuvos teritoriją. Prieš keletą savaičių rusų krovinių ir sraigtasparniai vėl praskrido, pavojingai žemai, virš tirštai apgyventų Lietuvos miestų, sudarydami grėsmę jų gyventojams. Vos praėjusią savaitę Rusijos Užsienio reikalų ministerija painformavo Lietuvos pareigūnus, jog Rusija niekad neleis NATO plėstis į rytus. ALB pirmininkė savo laiške nurodo, kad nestinga įrodymų, jog dabartinė Rusijos Vyriausybė dar nėra atsisąjusi buvusios Sovietų sąjungos imperialistinės politikos. „Pone Prezidente, kaip Jūs užtikrinsite, kad Jūsų buvimas Maskvoje netaps tyliu pritarimu Rusijos Vyriausybės politikai ir karingiems veiksams prieš jos kaimynus?“, užbaigia savo laišką Regina Narušienė.

Vilniuje lankėsi Z. Bžerzyski

Balandžio 28 dieną į Vilnių trijų dienų vizitui atvyko prof. Zbigniev Bžerzyski, buvusio JAV prezidento J. Carter patarėjas nacionalinio saugumo klausimais ir iki šiol laikomas vienu iš įtakingiausių figūrų pasaulio politikoje. Į Vilnių jis atvyko Užsienio reikalų ministro P. Gylio kvietimu dalyvauti tarptautinėje konferencijoje, kurios tema: „Iš komunizmo į demokratiją - Lietuvos ir Lenkijos patirtis.“ Ta pačia proga prof. Bžerzyski susitiko su prezidentu A. Brazausku, UR ministru P. Gyliu ir kitais Lietuvos politikais, aptarė Lietuvos santykius su Rusija bei Lenkija ir NATO plėtimosi į rytus perspektyvas.

Konferenciją bendromis jėgomis organizavo Lenkijos ambasada Vilniuje, Lietuvos ir Lenkijos draugija, Atviros Lietuvos fondas ir kitos organizacijos. Z. Bžerzyskio dalyvavimas sukėlė didelį susidomėjimą šia konferencija, kuri anksčiau buvo planuota praveisti kamerinėje aplinkoje, dalyvaujant tik kviesiems akademikams ir politikams. Yra žinoma, kad lenkų kilmės amerikietis prof. Bžerzyski turi simpatijų Lietuvai ir ne vieną kartą priiminėjo Lietuvos politikus jų vizitų Amerikoje metu. Pasveikinęs konferencijos dalyvius per jos atidarymą, Z. Bžerzyskis savo pranešimą skaitė sesijoje „Permainos Rytų Europoje, Lenkija ir Lietuva postkomunistiniu laikotarpiu.“ Toje pačioje sesijoje pranešimą darė ir V. Landsbergis.

Įkurta Tėvynės savivaldos sąjunga

Taip pat balandžio 29 dieną, Vilniuje Konservatorių partijos sušauktoje savivaldybių konferencijoje, buvo įkurta Tėvynės savivaldos sąjunga, kurios tikslas bus stabdyti didėjančią nusikalstamumą ir ginti piliečių teises. Konferencijoje dalyvavo 166 delegatai iš visų rajonų savivaldybių. Kreipdamasis į delegatus, Konservatorių valdybos pirmininkas G. Vagnorius teigė, kad daugiau nei sunkiu gyvenimu, šiandien žmonės yra nusivylę nesava valdžia ir ragino nebesitaikyti nei su skurdu, nei su nusikalstamumu. Jis perspėjo saviškius, išrinktus į savivaldybes, kad visomis galimomis priemonėmis baus tuos konservatorius savivaldybių deputatus, kurie išdrįs dalyvauti nusikalstamoje veikloje.

Ši konferencija buvo gerai organizuota ir per porą valandų buvo suspėta ne tik įsteigti Tėvynės savivaldos sąjungą, išrinkti jos vadovą Anykščių merą Saulių Nefą, bet ir faktiškai sukurti judėjimą stabdyti nusikalstamumui. Šiuo judėjimu norima į kovą su nusikalstamais įtraukti Savanorišką krašto apsaugos tarnybą (SKAT), Šaulių sąjungą ir visuomenę. Pasigirdus balsams, kad

Nukelta į 2 psl.

Atkelta iš 2 psl.

siūlymas viešosios tvarkos apsaugai panaudoti šaulius ir SKAT primena sovietinių laikų draugoves, buvo paaiškinta, kad judėjimas bus atviras, savanoriškas ir remsis vakarietiškomis konservatyvizmo nuostatomis ir patirtimi. Taip pat buvo paaiškinta, kad nesuderinus su Vyriausybe, jokių žingsnių įtraukti SKAT ir šaulius nebus imamas. Vyriausybė į konservatorių siūlymus iki šiol visai nereagavo.

Keliami elektros ir šildymo tarifai

Lietuvos vyriausybė nusprendė nuo gegužės 1 dienos pakelti vartojamos elektros energijos kainą nuo 18 iki 20 centų už kilovatvalandą. Taip pat nuo tos dienos pakeliami tarifai už gamtines dujas ir patalpų šildymą. Apie tai balandžio 25 dieną surengtoje spaudos konferencijoje pranešė socialinės apsaugos ir darbo ministras Mindaugas Mikaila. Toje pačioje spaudos konferencijoje ministras aiškino, kaip Vyriausybė bando sumažinti aukštesnių energijos kainų poveikį vartotojams. Jis supažindino žurnalistus su balandžio 21 dieną Vyriausybės priimtais dviem nutarimais pakelti pensijas ir atlyginimus. Pirmuoju nustatoma, kad nuo gegužės 1 dienos prie pensijų bus mokamos 19 litų priemokos, tačiau tik nedirbantiems pensininkams ir tiems, kurių bendra pensijos ir kitų pajamų suma neviršija 200 litų per mėnesį. Antruoju nutarimu nustatoma, kad nuo tos pačios datos, dirbantiems pensininkams ir visiems kitiems biudžetinių įstaigų darbuotojams bazinė mėnesinė alga padidinama 7,8%. Minimalus mėnesinis darbo užmokestis nuo gegužės 1 dienos pakeliamas nuo 100 iki 120 litų; atitinkamai pakeliamas minimalus atlyginimas už darbo valandą, bedarbio ir kitos pašalpos.

Buvęs ministras pirmininkas G. Vagnorius kritikavo energijos tarifų pakėlimą ir teigė, kad jie nepateisinami. Jis palygino naujus elektros tarifus Lietuvoje su elektros energijos kaina Latvijoje (12c/kvV) ir Estijoje (8c/kvV) ir tvirtino, kad Lietuvos 1 kvV savikaina yra tik 10 centų. Taigi, vyriausybė naudoja energijos tarifus kaip papildomą pajamų šaltinį. SAD ministras M. Mikaila su tuo nesutinka ir energetinių resursų brangėjimą aiškino valstybės išskolinimu Rusijai už dujas bei smarkiai pakilusią branduolinio kuro kasečių kainą. Pasak jo, vartotojai moko tik dalį realios dujų kainos ir buvo subsidijuojami iš biudžeto, kas toliau nebeįmanoma.

Rusijos medaliai lietuviams

Rusijos ambasada Vilniuje išdalijo pergalės medalius šimtui Lietuvoje gyvenančių sovietinės armijos veteranų. „Anuo metu jūs buvote vienos armijos kariai, dabar jūs visi esate laimėtojai, nepaisant kokią šiandien turėtumėt pilietybę“, sakė Rusijos ambasadorius Obietševas per įteikimo ceremoniją. Tarp pagerbtųjų – Eduardas Mieželaitis ir Jokūbas Minkevičius. Maskva tokius medalius ketina išduoti net 15 000 Lietuvos žmonių, kurių dauguma yra Lietuvos Respublikos piliečiai.

Skrydžiai per Lietuvą

Rusijos karinių lėktuvų skrydžiai per Lietuvos teritoriją nebus draudžiami, tik leidimai šiems skrydžiams bus išdavinėjami pagal griežtesnes taisykles, spaudos konferencijoje pažymėjo Lietuvos užsienio reikalų ministras P. Gylis. Pasak jo, aną savaitę paskelbtas Seimo nutarimas, kad Rusijos kariniai skrydžiai virš Lietuvos teritorijos yra pavojingi ir todėl netoleruoti. Užsienio reikalų ministerijos nesaisto. Jau anksčiau prezidento A. Brazausko vadovaujama valstybės gynybos taryba buvo Vyriausybei pavedusi parengti naujas oro tranzito taisykles. Pasak P. Gylio, ministerijos ekspertai šį darbą atliks iki birželio 1 dienos. Griežtesnio Rusijos karinių skrydžių kontroliavimo reikalingumas išryškėjo po kovo 19 dienos trijų rusų sraigtasparnių skrydžio virš Vilniaus gyvenamųjų rajonų.

Seimas ratifikavo konvenciją

Balandžio 27 dieną Lietuvos Seimas vienbalsiu nutarimu ratifikavo Europos Žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių konvenciją. Dėl delsimo tai padaryti Lietuva buvo kritikuojama Europos Taryboje. Pagal šią konvenciją, kiekvienas asmuo Lietuvoje, paskutinėje instancijoje, galės kreiptis į Europos Žmogaus teisių komisiją ir Strasbūro Tarptautinį Teismą. Tai yra, asmuo, turintis nusiskundimų dėl jo žmogaus teisių ar laisvių pažeidimo, pirma turės kreiptis į Lietuvos teismus ir tik Aukščiausiam Teismui atmetus jo skundą jis galės kreiptis į Žmogaus teisių komisiją ar Strasbūro Tarptautinį Teismą.

Sumažėjo valiutos atsargos

Nuo šių metų pradžios sumažėjo Lietuvos aukso ir užsienio valiutos atsargos. Tai labai neigiamai paveikė visą pinigų rinką, palūkanų procentus bei Vyriausybės vertybinių popierių pardavimą, Seime pareiškė A. Šleževičius.

Spaudai paruošė J. Rubas
1.5.95

TRUMPAI IŠ VISUR

◆ Hagoje pernai įsteigtas Tarptautinis Jugoslavijos karo nusikaltimų tribunolas formaliai užvedė pirmąją bylą, prokurorui australų teisininkui Grant Niemann pristaciaus kaltinimus prieš Bosnijos serbą Dušan Tadić. Jis kaltinamas kankinimais, žmogžudystėmis ir išprievartavimu Omarska koncentracijos stovykloje Bosnijoje.

Bosnijos serbų separatistų vadovybė protestuoja prieš užvestą bylą, kurios nuomone, pažeidžia Bosnijos serbų politinio apsisprendimo teises.

◆ Jungtinių Tautų ypatingam pasiuntiniui Jasui Akasi nepasisekė įtikinti Bosnijos vyriausybės narių bei Bosnijos serbų vadovybės pratęsti paliaubas, kurios pasibaigė gegužės 1 d. Paliaubos ir taip buvo nuolat laužomos.

Gegužės 1 d. prasidėjo smarki kovos ir kaimyninėje Kroatijoje, krotams bandant atsiimti iš serbų prarastas sritis.

◆ Balandžio 26 d. Palm Springs (Kalifornija) mirė kino artistė Ginger Rogers, gimusi 1911 m. Gabi komikė, turinti gerą balsą, ji pagarsėjo jau 1929 metais, bet ypač atsimenama kaip šokėja – Fred Astaire partnerė daugybėje muzikinių filmų.

◆ Apie 1000 Burmoskarių bei jų civilių talkininkų įsiveržė į Tailandą teritoriją ir puldinėja bei padeginėja karenių pabėgėlių stovyklas Burmos pasienyje.

◆ Šrilankos sukilėliai tamilai staiga nutraukė tris mėnesius trukusias paliaubas ir vėl atnaujino abiem pusėms nuostolingas kovas Ceilono šiaurėje, Jaffna pusiasalyje. Šrilankos vyriausybei suduotas smūgis, sukilėliams raketomis numušus du transporto lėktuvus, naudojamus aprūpinti sukilėlių blokuojamas Šrilankos karines bazines. Žuvo 97 asmenys, daugiausia kariškiai, skridę numuštuose lėktuvuose.

◆ Čėčėnų sukilėliams infiltravus į rusų užimtą Grozny didmiestį, ten vėl atsinaujino kovos. Rusai paskelbė marništų apgulos stovį sekantiems dviem mėnesiams.

◆ Somalijoje islamo ekstremistai nužudė iš N. Zelandijos kilusį australų milijonierių David Morris, nuo 1993 m. metų aprūpinusį maistu Jungtinių Tautų igulus Somalijoje. D. Morris buvo jau du kartus anksčiau somalių pagrobtas, bet vis sugebėdavo išsipirkti.

◆ Honkongo vyriausybei bandant suvaržyti australų oro transporto bendrovės QANTAS teisę skraidinti keleivius iš Honkongo į Azijos kraštus, abiejų šalių santykiai įsitempė. Australai grąšina apriboti Honkongo oro bendrovės Cathay Pacific teises Australijoje, o Honkongo atsakydamas žada uždrasti QANTAS ir Ansett lėktuvams iš viso nusileisti savo teritorijoje. Reikia tikėtis, kad ginčas bus išspręstas iki birželio 30d., numatomų skandcijų galutinės datos.

◆ D. Britanijos darbo partija, savo populiarus lyderio Tony Blair pastangomis, oficialiai išsižadėjo 75 metus partijos deklaruoto tikslą siekti pramonės, prekybos ir finansinių institucijų nacionalizavimą. Darbiečiai tikisi šiuo žingsniu patraukti į savo pusę biznio pasaulį ir sekančiuose rinkimuose nugalėti John Major vadovaujamus konservatorius.

◆ Australų personalas Ruandoje, tapęs Kibeho žudynių liudininku, skundžiasi, kad Jungtinių Tautų vadovybė jiems įsako mažinti aukų skaičių, kalbant apie žudynes, nes nenorima erzinti Ruandos vyriausybės. Jie sako suskaičiavę apie 4000 aukų, kol buvo įsakyta skaičiavimą nutraukti, o viso žuvusių būvę per 6000. Jungtinės Tautos oficialiai skelbia 2000 žuvusiųjų.

Milijoninis palikimas Lietuviai fondui

Kai atsiranda proga, bandau su Australijos lietuviais pasidalinti ir mintimis apie Lietuviai fondo, veikiančio JAV, laimėjimus.

Lietuvių fondas kasmet šaukia metinius narių suvažiavimus, kurių metu aptaria tolimesnę šio fondo veiklą, pasiektus laimėjimus, atsako į narių pageidavimus.

Šių metų suvažiavimas įvyko kovo mėn. 25 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte, netoli Čikagos. Dalyvavo daug narių su balsavimo teise. Suvažiavime pagrindinius pranešimus apie LF veiklą padarė Tarybos pirmininkė Marija Remienė ir valdybos pirmininkas Stasys Baras bei kitos komisijos.

Suvažiavime paaiškėjo Lietuviai fondo praėjusių metų sėkmės, laimėjimai. Buvo pasidžiaugta, kad Lietuviai fonde yra gautas stambus palikimas, siekias gerokai virš milijono dolerių. Toks dosnus lietuvis buvo Mykolas Žilinskas, gyvenęs Vokietijoje. Jis mirdamas

testamentu Lietuviai fondui paliko vienoje iš geriausių Berlyno vietų keturių butų namą, kurio rinkos vertė yra daugiau vieno milijono dolerių. Iš kito palikimo Lietuviai fondas gavo 200 trojos uncijų platinos, kurią pardavus, tikimasi gauti apie 80 000 dolerių.

Tai stambiausieji Lietuviai fondo rėmėjai. A. A. Mykolas Žilinskas nepriklausomoje Lietuvoje dirbęs Užsienio reikalų ministerijoje, kaaro metais gyveno Berlyne, vertėsi meno vertybių prekyba ir jam tas labai sekėsi. Jis surasdavo brangius paveikslus, juos pirkdavo, o vėliau brangiomis kainomis parduodavo meno kūrinių rinkėjams, muziejams ir t. t. Tokiu būdu, savo sumanumo dėka, jis tapo milijonierium, o sukauptas vertybes padovanojo Lietuvos meno galerijoms, muziejams ir Lietuviai fondui.

Nukelta į 3 psl.

„Pieš. iš „International Herald Tribune“ (JAV)“

Iškilmės gubernatoriaus rūmuose

Balandžio 27 d. N.S.W. Gubernatoriaus, Rear Admiral Peter Sinclair buvo investuoti bendruomenei pasitarnavę piliečiai. Šių metų Australijos Dienos proga Karalienė Elžbieta II per savo atstovą Australijoje Bill Hayden apdovanojo įvairiais medaliais žymesnius visuomenininkus, dirbančius įvairiose srityse. Tai asmenys rekomenduoti bendruomenių, kuriose pasižymėję žmonės yra atlikę visuomenei naudingų darbų. Gubernatorius Peter Sinclair tarp 58

apdovanotųjų prisegė Australijos Ordeną ir Antanui Viktorui Kramiliui. Padėjo už darbą Lietuvos bendruomenėje. Po ceremonijų gubernatoriaus rezidencijos sode apdovanotuosius pavašino ir visi nusifotografavo.

Gubernatorius Peter Sinclair ir jo žmona Shirley yra labai paprasti, malonūs žmonės. Buvo didelis malonumas ir garbė juos sutikti. A. Kramilių palydėjo žmona Lėta, Vytautas ir Aušra Juska.

Kor.

Apdovanojimus įteikęs NSW gubernatorius, adm. Peter Sinclair su žmona. Iš dešinės – L. ir A. Kramiliai, iš kairės – V. ir A. Juska.

Nuotrauka A. Kramiliaus

Tėvynės Sąjungos popietė Melburne

Sekmadienį, balandžio 30 d., Tėvynės sąjungos Sydnėjaus skyrius Melburno lietuvių namuose suruošė diskusinę popietę apie padėtį Lietuvoje.

Pranešimus parengė dr. Ramutis Zakarevičius „Optimisto žvilgsnis į dabartinę Lietuvą“ ir prof. Algis Kabaila „Ar Lietuvai reikia užsienio lietuvių politinės

paramos?“ Asmeniškai negalėdamas dalyvauti popietėje jis savo pranešimą perdavė perskaityti sūnui Povilui.

G. Žemkalnis paskaitė ištraukas iš gauto fakso, kurį prisiuntė Lietuvos Respublikos Seimo narė Romualda Hofertienė. Tai reikšmingesni nutarimai iš Tėvynės Savivaldos sąjungos padaryti

Milijoninis palikimas ...

Atkelta iš 2 psl.

Lietuvių fondo vadovybė suvažiavime konstatavo savo šių metų tikslą – pasiekti įnašų iki aštuonių milijonų dolerių, o po to savo veiklą dar tęsti ir sutelkti dešimt milijonų dolerių.

Ši finansinė įstaiga, veikianti trisdešimt trečiuosius metus, atliko nuostabių darbus, iš palūkanų rėmė mokslą, meną, jaunimą, spaudą, kultūrą, paskyrė virš milijono dolerių ir įvairiems Lietuvos kultūriniams projektams. Iš gautų palūkanų per savo veiklos laikotarpį jau išdalino arti keturių milijonų dolerių.

Lietuvių fonde, deja, dar tėra nepilni 7000 narių. Stokojama jaunėsios kartos narių. Vien 1994 m. amžinybėn išlydėta 97 Lietuvių fondo nariai. Tai skaudus faktas.

Lietuvių fondas prieš keletą metų yra nupirkęs dail. Domašaičio meno kūrinius. Jie dabar saugojami, kartais suruošiamos meno parodos muziejuose, o paskutiniu metu Lietuvių fondas padovanojo Domašaičio galerijai Klaipėdoje 181 jo darbą, kurių vertė siekia 71 800 dolerių.

Lietuvių fondo nariai, jo veikla yra įamžinti praėjusiais metais išleistoje knygoje „Lietuvių fondas – Antroji knyga“. Knygoje surašyti Lietuvių fondo steigėjai, igaliojiniai, straipsniai, iš kurių matyti, kokių kelių ejo Lietuvių fondo steigėjai, entuziastai, kokios buvo tuometinės žmonių nuotaikos, kokie pasiekti laimėjimai, aprašomi suvažiavimai, nutarimai, surašyti Lietuvių fondo narių sąrašai su įnašų sumomis ir tūkstantinė narių fotografijų – gyvų ir jau amžinybėn išėjusių. Leidinyje istorinės vertės, sakykime, Lietuvių fondo paminklas tiems žmonėms, kurie savo aukomis įsteigė, išugdė ir tebeugdo šią nepaprastai svarbią instituciją.

Pažymėtina, kad Lietuvių fondas niekada neįsivėlė į „politikas“, išliko tolerantiškas, dirbantis sutartinai, be atlyginimų, išskyrus reikalą vedėjo postą.

Kiek yra žinoma, Lietuvių fondo nariais yra ir Australijos lietuviai. Taip pat studijuojantis Australijos lietuvių jaunimas gali pasinaudoti Lietuvių fondo teikiamomis stipendijomis.

Jurgis Janušaitis

per Steigiamąją konferenciją.

Po pranešimų iš dalyvių tarpo, kurių popietėje dalyvavo virš šimto, susilaikta daug paklausimų. Į juos atsakė dr. Ramutis Zakarevičius.

Popietę pravedė Tėvynės sąjungos Sydnėjaus skyriaus sekretorius Vincas Augustinavičius. Jam buvo duota paklausimų, kas paskatino steigti naują partiją, kokie tos partijos tikslai ir siekliai.

Priminta 1990 metų kovo 11-jį dieną. Su džiaugsmo ašaromis išgirdome Vytauto Landsbergio žodžius – Nepriklausoma Lietuva! (V. Landsbergio paminėjimą visi dalyviai palydėjo karštais plojimais.) Steigti Tėvynės sąjungos skyrių Sydnėjaus lietuviai nutarė išgirdę Lietuvos laisvės kovotojo Vytauto Landsbergio žodžius skirtus Australijos lietuviams, kuriuos perdavė per Tėvynės sąjungos valdybos pirmininką Gediminą Vagnorių.

„Bendraminčiai Australijos lietuviai, kviečiame jus talkon Lietuvos žmonių gerovei ir šviesesnei Lietuvos atečiai –

steigkite mūsų Sąjungos skyrius ir jos gretose bendraukime!“

Išklausėme brolių lietuvių prašymą – įsteigėme skyrių.

Tėvynės sąjungos skyriaus veikla skirta Lietuvai. Iškilius reikalui bendraus su visomis Australijos lietuvių veikiančiomis organizacijomis ir niekuomet nebandydys perimti ar pakenkti jų veiklai.

Per trumpą savo veiklos laikotarpį Sydnėjaus Tėvynės sąjungos skyrius padarė viešą pareiškimą Lietuvos spaudoje dėl svetimos kariuomenės tranzito per Lietuvą. Iš narių ir prijaučiančių surinktų aukų pasiūsta į Lietuvą \$3000 paremti Tėvynės sąjungos kandidatus savivaldybių rinkimuose.

Baigdamas savo pareiškimą V. Augustinavičius kvietė tuos, kuriems rūpi Lietuvos ateitis, stoti į Tėvynės sąjungos narius. Įstojo 13 naujų narių.

Skyriaus veiklai – Lietuvai auکوjo: P. Jurgelaitienė (\$50), A. Kairaitis (\$25), Irena O'Dwyer (\$20), P. Kabaila (\$20) ir K. Zdanis (\$10). Visiems aukotojams širdingas acių.

K.

SYDNĖJAUS SAVAITGALIO MOKYKLĖLĖJE

Sydnėjaus savaitgalio mokykla vasario 25 dieną vėl pradėjo savo darbą. Į pirmąją pamokėlę susirinko aštuoni vaikučiai. Šiuo metu jų daugiau atsilanko, vaikučių būrelis didėja, nors jų amžius labai skirtingas.

Vis daugiau tėveliai atveža savo mažuosius ir šiais metais gausu darželinukų – tai geras ženklas, mokyklos ateitis tikra ir dar ilgai skambės lietuviškas žodis Sydnėjaus padangėje. Reikėtų tik išspręsti mokyklinio amžiaus vaikų likimą.

Dalis iš jų rimtai vaikščioję į mokyklą po kelis metus – pasitraukė. Priežastis beveik aiški, vienas žmogus nėra pajėgus mokyti dvi grupes, o patys mažiausieji reikalauja nuolatinės priežiūros. Vyresniems kartoti tas pats nėra įdomu, nusibodo ir tėveliams vežioti, bet ši problema išsprendžiama, tik reikia gerų norų. Čia pat jau ir pranešam, jog savaitgalio m-lą turi ir antrą mokytoją, tai Loreta Grybauskienė, kuri sutiko padėti p. J. Masiokienei; jai išvykus į Lietuvą atostogoms, pradėtą darbą mokykloje p. Loreta tęs toliau.

Neužilgo mokyklėlė persitvarkys. Bus dvi grupės, šešiamečiai ir vyresnieji galės jau rimtai pasimokyti, tikiu, jiems bus įdomiau.

Dar nevilu pradėti mokslą, atveskite savo atžalas – amžius visai nesvarbu.

Štai tėvelis Mark, atveža sūnų Dailių ir pats kartu mokosi, dabar jau ir antrą sūnų atsiveža, patys mažiausieji iki 3 metų taip pat mielai laukiami. Jie žaidžia, bendrauja atskirame kambaryje, žinoma, juos prižiūri pačios mamytės.

Šiais metais buvo išrinktas naujas tėvų komitetas, tai – Eleonora Kains, Kristina Rupšienė ir Lionė Pullinen. Mokyklėlėje darbas vyksta kas šeštą dieną nuo 10 val. iki 12 val. Būdami netoliese, užeikite pas mus. Jūsų apsilankymas, geri žodžiai ar pastabos, gal kaip tik mums visiems suteiks stiprybės, nesijausime vieniši, apleisti.

Balandžio 29 dieną savaitgalio mokykloje apsilankė p. Julė Lašaitienė. Esame jai širdingai dėkingi už perteiktas žinias mokyklos naudai, už patį apsilankymą.

Danutė Lee

Savaitgalio mokyklos pirmoji pamokėlė. Dešinėje, prie stalo sėdi mokyklos vedėja Jadvyga Masiokienė.

Nuotrauka D. Lee

H. Bakaitis vaidina Karalių Lyrą

Sydnėjaus teatro kopmapanijos statomoje monumentalinėje tragedijoje, režisuojamoje George Oglivie, pagrindinę rolę vaidina Australijos lietuviams

gerai žinomas aktorius Helmutas Bakaitis. Teatro adresas: Wharf 2 Hickson Rd. Walsh Bay. Spektaklis eis nuo gegužės 10 iki birželio 10 dienos. „MP“ inf.

„Mūsų Pastogė“ Nr. 18 1995.5.8. psl.3

Sydneį švenčia karo baigimo dieną

Pirmadienį, gegužės 8 dieną, Sydnejuje pirmą kartą po daugiau kaip 50 metų užklaus oro pavojaus sirenos. Tai dalis miesto renginių, skirtų paminėti 50 metų sukaktį nuo II pasaulinio karo pabaigos Europoje.

VE (Victory Europe) diena paskelbta 1945 m. gegužės 7d., vokiečių karo vadovybei pasirašius kapituliacijos aktą.

Šventė šiandien prasideda 9.30 val. vainikų padėjimu prie Nežinomo kareivio kapo (Cenotafo).

Žinutės iš Vakarų Australijos

□ Kovo mėnesio pirmoji pusė Pertho lietuvių bendruomenės gyvenime buvo daug įdomesnė už sekancias savaites. Atvykę iš Lietuvos įvairių specialybių menininkai dalyvauti čia tuo metu vykusiam festivalyje išjudino dalį mūsų, ištraukdami juos iš kasdieninių užsiėmimų. Ta viena savaitė kai kuriems buvo labai ilga ir pilna įsipareigojimų, kitiems – įspūdinga ir trumpa. Jiems išvykus atgal į Lietuvą, gyvenimas grįžo į savo normalias vėžes.

Pereitą sekmadienį šventėme tą didžiąją pasaulio katalikams šventę – Velykas. Laukėme jų gavėnios metu atsisakydami kai kurių įprastų malonumų. Mūsų gavėnios žymiai skiriasi nuo tų, kurių laikėsi mūsų tėvai. Čia, anot vieno tautiečio, beveik kiekvienas gavėnios sekmadienis būna kaip Velykos senais laikais mūsų Lietuvoje. Senesnieji dar prisimename gavėnios papročius ir ruošinąs jų sutikimui.

Velykų papročius taip pat gerai prisimename. Pertho lietuviai katalikai labai gausiai atėjo jų pažymėti mūsų bažnyčioje (daugiau kaip 60 žmonių). Kun. dr. A. Savickis, mišių įžangoje, pasveikino visus šios šventės proga, palinkėdamas Dievo palaimos ir sėkmės mūsų gyvenime. Pabaigoje palaimino prie altoriaus atneštą velykinį maistą ir gražius margučius. Išėję iš bažnyčios, skirstėmės į namus švęsti šios didelės šventės su savaisiais.

□ W. A. Lietuvių Sąjungos valdyba praneša, kad paskolų termino pratęsimas baigiasi š.m. birželio mėn. 30d. Naujam pratęsimo terminui svarstyti šaukiamas paskolininkų susirinkimas, kuris įvyks š.m. balandžio 23d. po bendrą pietų Lietuvių namuose, t.y. apie 2val. p.p. Pranešimas buvo įteiktas ar paštu pasiųstas visiems paskolininkams, kurių adresus Sąjunga žinojo. Paskolininkų dalyvavimas yra reikalingas. Negalintieji atvykti, prašomi raštu įgalioti kitą

Nuo 10 val. Sydnejaus gyventojai kviečiami prie Operos rūmų, pasiklausyti škotų kolerdo orkestro, pasižiūrėti karinio parado. 11 val. ten pat bus laikomos ekumeninės mišios už žuvusius, kurioms pasibaigus vidurdienį nugriaudės fejerverkas, skambės visų miesto bažnyčių varpai, laivų, keltų sirenos, taksi, autobusų ir traukinių signalai, prie kurių, reikia manyti, prisidės ir asmeniškai automobiliai.

„MP“ Inf.

paskolininką, susirinkimo dalyvį, jį atstovauti. Bendruose pietuose visi maloniai kviečiami dalyvauti.

□ Balandžio 15d. suėjo 15 metų, kai mirė Pertho lietuvių draugas kroatas kun. T.V. Tomich. Jis daug metų laikė lietuviams mišias. Buvo išmokęs skaityti lietuviškai ir dažnai pabrėždavo lietuvių kalbos skirtingumą nuo kitų kalbų. Gailėjomės jo netekę, nes jis ne tik rūpinosi mūsų dvasiniu aptarnavimu, bet ir dalyvavo mūsų subvimuose, skatindamas mus geru žodžiu ir pavyzdžiu.

Tapatį mėnesį sužinojome ir gerą žinią, kad mūsų dvasiniais reikalais aptarnauti yra paskirtas lietuvis kun. dr. A. Savickis. Kaip žinome, jis į Perthą atvyko 1985m. spalio 12d.

Kun. dr. A. Savickis gegužės mėnesį švęs 25 metų kunigystės jubiliejų.

□ **MIRĖ.** † Balandžio 11d. Royal Perth ligoninėje mirė Juozas PASZCEKAS. Velionis gimė Ukrainoje prieš 67 metus. Jaunystėje karo bangų nublokštas Vokietijon. Po karo vedė lietuvaite Reginą Valaitytę, atvyko į Vakarų Australiją, kur abu dirbo. A. a. Juozas buvo stropus darbe, rūpestingas šeimoje, rėmė ir lankė lietuvių ir ukrainiečių bažnyčias. Palaidotas Karrakatta kapinėse balandžio 13d. Laidotuvių apeigas atliko ukrainiečių katalikų kunigas, dalyvaujant daugeliui lietuvių ir ukrainiečių draugų ir pažįstamų. Paliko liūdną žoną ir dukterį Angelę su šeima. Išėkis ramybėje šioje, tolimoje nuo tavo gimtojo krašto, žemėje.

† Balandžio 11d. savo namuose mirė Anelė STRELČIONIENĖ, sulaukusi 80 metų amžiaus. Palaidota Karrakatta kapinėse balandžio 13d. 4val. p.p. Laidojimo apeigas atliko lietuvių bendruomenės kapelionas kun. dr. A. Savickis, dalyvaujant velionės vaikams, anūkams ir pažįstamiems. Teilsis ji ramybėje šioje ją priglaudusioje, žemėje.

Geelongo židiniečiai plaukia keltu į Sorento – iškylon.

„Mūsų Pastogė“ Nr. 18 1995.5.8. psl.4

NUOMONĖS IR PASISAKYMAI

MININTIS BESIDALINANT...

Minėjimas, į kurį nueiti gal ir nebūtina

Tasmanijos etninių reikalų ministeris susigalvojo (o gal jam kas mintį pakišo), kad visokio amžiaus ir spalvų imigrantai turi susirinkti gegužės 6-8 dienomis ir paminėti karo pabaigą, pergalę ir taiką. Kam pergalė, kam taika, o man tai prisiminimas šešių mėnesių bolševikų kalėjimo, pakeliui į Kuibysęvą ir tolyn į Sibiro druskos ar kitokių mineralų kasyklas. Mano tėvynei ir mano tautai 50 metų genocido, žiaurios priespaudos ir barbariškos okupacijos, kurią užmiršti būtų maloniau.

Pasakiau savo bendruomenės vadovams, kad į minėjimą neateisiu ir nekalbinsiu nė vieno iš savo genties tose iškilmėse dalyvauti, pasiteisindamas, kad skauda nugarą, kurią prieš 50-tį metų šautuvų buožėmis lygino rusų kareiviai vos tris dienas po išvadavimo iš vokiško kacetų, kur praleidau dvejis metus. Ta pačia proga vėl prisiminiau, kaip tada DP lagerių laikais liūdnomis akimis lydėdavome sunkvežimius su grįžtančiais NAMO olandais, danais, belgiais, prancūzais, jugoslavais ir kitokiais. Net ir žydai, kurie pusgyviai išsigelbėjo iš koncentracijos stovyklų, netekę visų savo artimųjų, atrodė laimingesni už mus. Mes gi susirūpinę, pilni baimės laukėm ar nebūsime išduoti, kaip tūkstančiai kazokų, ukrainiečių ir buvusių karo belaisvių, mirtin, kai Potsdame galiūnai, karo laimėtojai šventę pergalės, braižė naujus žemėlapius ir dalinosi grobiu bei šimtu milijonų Rytų Europos žmonių.

Buvau vos neeks-komunikuotas...

Paskutines savaites prieš Velykas „Mūsų pastogė“ ir Hobartą atėjo labai pavėluotai: gal paštininkai turėjo per daug darbo, o gal tik dėl ko nors protestavo. Užtat pavėluotai sužinojau, kad vyskupas Baltakis paskelbė gerą žinią apie galimybes sujungti mūsų laikraščius, ir tik dabar atsakysiu į Spaudos Sąjungos kvietimą. Man gal ir nereikėtų daug sakyti tuo klausimu, nes mano nuomonė turėtų būti gerai žinoma ir redaktoriams ir skaitytojams. Jau, tur būt, 20 metų bus praėję nuo to laiko, kai pradėjau rašyti apie spaudos racionalizavimą. Prisimenu, kad pirmo vizito Hobarte proga kalbėjome su vyskupu patogiai ištisę kojas ir gurkšnodami arbatą, kaip būtų gerai, jei tik už vieną laikraštį mokėtume prenumeratą. Tada, atsimenu, buvau jau beveik ekskomunikuotas ir iš dešinės, ir iš kairės už mintis dėl laikraščių sujungimo. Tada visas savo korespondencijas ir rašinius užbaigdavau kvietimu susijungti, per Tarybos suvažiavimus siūlydavau atstovams klausimą rimtai svarstyti. Deja būdavau nutildytas, dažniausiai dėl nuomonių, kad abu laikraščiai gerai išsi-laiko ir dėl jų ateities jaudintis nereikia.

Ir koks paradoksas: pirmą kartą nenuvažiavau į Tarybos suvažiavimą ir laikraščių sujungimo klausimas gavo tokį garbingą davokatą. Tad su džiaugsmu siūlau Krašto valdybai, Spaudos sąjun-

gai, Katalikų bažnyčios akcijai, organizacijų vadams neatidėliojant sudaryti rimtą komitetą (tik ne iš geriausių ekspertų) ir pradėti darbą taip, kaip pataria J. E. vyskupas. Taip per pusantį metų, 1996-ųjų suvažiavime galėtume patvirtinti darbą, kurį reikėjo jau labai seniai padaryti.

Ne kaltinti, o girti reikia

Truputį nustebau, kad kai kas iš mūsų tautiečių susijaučino, jog „Mūsų pastogė“ įdėjo Darbo partijos skelbimą. Australijoje nėra nuostabu, jei laikraščiai už atlyginimą deda skelbimus ir dešiniams, ir kairiems. Dabar mūsų redaktorius turėjo aiškintis ir teisintis. Ir už ką? Už tai, kad pusdykiai dirba bendruomenei, kad taupo, stengiasi sudurti galą su galu?..

Gal kritikai per daug skrupulingai pažiūrėjo į Darbo partijos reputaciją, per daug toli nukeliavo į prisiminimus. Manau, kad panašus skelbimas iš Liberalų partijos būtų praėjęs visiškai ramiai, nors liberalai, kaip partija, mums gražių stebuklų nėra pridūrę. O be to bevartydamas anglišką žurnalą „The Guardian“ užtikau straipsnelį, kad ir „Dievas yra buvusių komunistų pusėje“. Ten rašoma, kad Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas per paskutinius savivaldybių rinkimus „prisipažino“, kad jis yra stropus katalikas (net kažkoks kunigas tai patvirtinęs). Brazausko pavyzdys nelieka vienintelis, nes prieš trejetą savaičių, kai rusų Armija bombardavo Čėčėnijos pietuose, generolas Pavel Gračov, buvo pakrikštytas nedidėleje cerkvėje kažkur Gruzijoje.

Generolas, kurį rusų spauda pravardžiuoja „Mercedes Paša“ (turėdama mintyje visokius gandus apie jo kyšių grobimą), buvo lydimas „seno draugo“ Gruzijos krašto apsaugos ministro gen. Vardiko Nadibajdzės, kuris buvo Graciovą krikšto tėvu. Ta krikšto ceremonija buvo lyg koks antspaudas, patvirtinęs Rusijos ir Gruzijos sutartį, pagal kurią Rusija gali 25-ris metus laikyti Gruzijoje keturias karines bazes.

Iš viso nuo 1991m., kai žlugo komunizmas, daugelis buvusių sovietų vadų, atsipalaidavusių nuo ateizmo pančių, pakrypo prie Dievo. Moldova, vos tik paskelbusi savo nepriklausomybę 1991 m. rudenį, nusiuntė savo būsimą prezidentą Mircea Snegurą į Putnos vienuolyną, kad jis ten pasimelstų ir pamastytų. Gruzijos prezidentas Ed. Šėrnadzė pernai viešai pareiškė savo atsivertimą į pravoslaviją. Buvęs Gorbaciovos užsienio reikalų ministeris Šėrnadzė, kuris dabar vadina-mas „Georgij“, paaiškino, kad jis „visą laiką tikėjo Dievą“ būdamas netgi komunistu. Iš savo prezidentūros, kur ant stalo stovi Mergelės Marijos ikona, jis paskelbė, kad „Dievas nori išsaugoti Gruziją“. Kai tokie dalykai dedasi pasaulyje, ko norėti iš „Mūsų pastogės“ redaktoriaus, kai jis susigundo uždirbti centą kita, ir tai ne sau, o bendruomenei.

A. Kantvilas

Hobartas, 1995 balandžio pabaiga

Vysk. A. BARANAUSKO 160-ją gimimo sukaktį minint

(Dr. Genovaitės Kazokienės paskaita, skaityta balandžio 23d. Sydnėje)

Neseniai suėjo vyskupo Antano Baranausko 160 metų gimimo sukaktis (gimęs 1935.I.17/29). Taprogakviečiame visus į pasivaikščiojimą po Anykščių šilę.

Pirmiausia šiek tiek žinių apie šį nepaprastai gabų, talentingą ir prieštaringų nusistatymų asmenį.

Antanas Baranauskas – vyskupas, poetas, kalbininkas, matematikas, dar vienas garsus Rytų Aukštaitijos sūnus. Gimė 1835 metais Anykščiuose, laisvųjų valstiečių šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą iki 16 metų piemenavo savo tėvų ūkyje. Mažasis Untanėlis dėl silpnos sveikatos nebuvo tinkamas ūkio darbams ir tėvai jį išsiuntė į raštininkų mokyklą, kurią po dvejų metų baigęs, dirbo Žemaitijos valsčiuose. Betar naudamas pradėjo rašinėti eilėraščius. Tuo metu Telsiuose gyvenusiai poetei Karolinai Praniauskaitei pateko pluoštelis Baranausko poezijos. Į tai ji atkreipė savo brolio kunigo Praniausko, vyskupo Valančiaus sekretoriaus ir Utenos klebono, dėmesį.

Kunigas Praniauskas skatino Baranauską, arba kaip jo kaimynai vadino, Baroną, stoti į kunigų seminariją. Už 10 rublių nusipirkęs Telsių progimnazijos 4 klasių liudijimą jis 1856 m. (būdamas 21 metų) įstojo į Varnių seminariją. Vyskupas Valančius šį gabų kunigą išsiuntė į Petrapilio dvasinę akademiją, vėliau į Miuncheną, Romą, Insbruką ir Louvainę aukštesnėm teologijos studijoms. Grįžęs 1865 m. buvo paskirtas Petrapilio dvasinės akademijos

pavedė peržiūrėti Miežinio lietuvių kalbos žodyną. Pastarasis darbas davė jam pagrindą parašyti autoritetingą raštą, įrodinėjantį rusiškų raidžių visišką netinkamumą lietuvių kalbai. Jaunystėje Baranauskas rūpinosi lietuvių kalbos gryninimu ir buvo aršus kovotojas prieš spaudos draudimą ir rusinimą. Jis didžiudamasis sakė: „Mano krūtinės nėra palietęs joks rusų ordinas“.

Antanas Baranauskas buvo labai gabus, darbštus, užsispyręs ir puritoniškas žmogus. Dar ankstyvoje jaunystėje pats sau pasirašė tris nuostatus, kurių laikėsi visą gyvenimą: negerti, nerūkyti, laikytis griežtos dietos. Pasiėmęs bet kokį darbą stengėsi jį atlikti kaip galėdamas geriau, nesigailėdamas nei laiko, nei pastangų. Tačiau kartu jis buvo griežtas dogmatikas ir despotas, nepakenčias jokios kitokios nuomonės ir konkurencijos. Kada jam buvo paduota Kriaušaičio gramatika, vyskupas ją sviedęs į sieną ir susūkęs: „Ir tas blozinas pretenduoja į lietuvių kalbos mokovus!“ Dėl savo sunkaus būdo gyvenime draugų neturėjo.

Jaunystėje žadėjęs dirbti Lietuvai, vėliau nuo lietuviybės atšalo.

Po vyskupo Valančiaus mirties (1875) jis pateko lenkų kunigų įtakon ir pradėjo skeptiškai žiūrėti į lietuvių tautinį judėjimą. Pamatęs „Aušroje“ (1883) kitokią rašybą, nesutinkancią su jo paties kalbinėmis nuostatom, pasijuto labai užgautas. O kai suvokė, kad „Aušra“, o vėliau ypač „Varpas“ riša kovą už lietuvių kalbą su politiniu išsilaisvinimu ne tik nuo Rusijos, bet ir nuo

Anei rašto, anei druko
Mums turėt neduoda:
Tegul, sako, bus Lietuva
Ir tamsi ir juoda!

Kad tu, gude, nesulauktum:
Ne taip, kaip tu nori,
Bus, kaip Dievas duos ne tavo
Priesakai nedori!

Baranauskas parašė gana ilgas poemas „Dievo rykštė ir malonė“, „Pasikalbėjimas giesmininko su Lietuva“, o keliolika jo eilėraščių tapo dainomis. Tačiau poetinis įkvėpimas tęsėsi vos keletą metų. Vėliau, jausdamas pareigą „pagaminti“, kaip jis sakydavo, daugiau giesmių, Baranauskas net susirašydavo rimuotus atskirus žodžius iš žodyno, iš kurių per jėgą lipdė giesmes, kurios visos buvo giliai didaktiškos.

Prieinant prie Baranausko kurnio „Anykščių šilės“. Apie jį Maironis taip pasakė: „Tai tikras mūsų poezijos perlas. Be jo gal ir mūsų nebūtų buvę.“

„Šilės“ atsiradimo istorija yra tokia: Varnių kunigų seminarijoje profesorius Antanas Gabšys-Gabševičius, skaitydamas girių aprašymą iš Adomo Mickevičiaus „Pono Tado“, pastebėjo, kad taip gražiai išsireikšti tegalima tik lenkų kalba. Lietuvių kalba esanti tik piemenų ir muzikų kalba. Tokia pastaba giliai užgavo jauną klieriką ir tapo iššūkiu ir inspiracija įrodyti profesoriui jo klaidą. Žinoma, ir mes užsigautume, ir mes norėtume pasauliui įrodyti jo klaidą, bet tam reikalinga ypatingi gabumai, kokių pasaulyje reta, o ir tie patys nėra amžini net ir tame pačiame poete.

„Anykščių šilės“ poema parašyta rytų aukštaitių tarme, silabiniu ritmu, kaitaliojant vaizdinius, akustinius ir uoslinius įvaizdžius ir pojautius. Originali įskambėjo taip: „Kolnai kėlmuoti, pakolnys nuplik...“ Dabartinė forma yra kalbininkų transformuoti į literatūrinę kalbą.

„Anykščių šilės“ yra parašytas lyriškoje nuotaikoje, kaip ir lietuvių liaudies dainos, jaunatvišku įsijautimu ir paliečia pačias giliausias lietuvių sielos gelmes. Jis stebina, gaudina kiekvienu piešiamu vaizdėliu ir versta vertčia gėrėtis, skėnėtis kiekvienu žodžiu, išsireikšimu. Jo žodžingumas yra nuostabus ir prikelia tolimos praeities prasmes, nesąmoningai išlikusias tautos atmintyje.

Tad kviečiu jus visus į Anykščių šilę, kurio posmus daugelis iš mūsų kadaise atmintinai mokėjo.

Kalnai kėlmuoti, pakalnės nuplikę!
Kas jūsų grožei senobinei tiki?
Kur toj puikybė jūsų pasidėjo,
Kur ramus jūsų ošimas nuo vėjo,

„Sutartinės“ ansamblis A. Baranausko minėjime.

Nuotrauka A. Kramiliaus

„Mūsų Pastogė“ Nr. 18 1995.5.8. dsl.5

ANTANAS BARANAUSKAS

Kai balto miško lapeliai šlamėjo
Ir senos pušys siūravo, brąškėjo?

Šioje gana liūdnoje įžangoje mane labiausiai paveikė žodis „baltas“ – „kai balto miško lapeliai šlamėjo“. Senoje lietuvių mitologinėje kalboje, taip pat ir liaudies dainose, žodis „baltas“ nereiškia vien spalvą, ne. Tai yra sinonimas žodžiui „šventas“, ką dainose dažnai sutinkam „baltasis tėvelis“, „baltoji motinėle“, „baltosios rankelės“. Tas miško šventumas atsikartos vėl tolesniuose poemeliuose.

Norėčiau žemačius, o ir kitus ne rytų aukštaitius, perspėti, kad žodis „griaudžia“ reiškia ne perkūno griaudimą, ber reiškia „griaudulį“.

Rašydamas „Šilę“ Baranauskas iš pradžių davė platų miško vaizdą, ir tik tada tapė tapė pažemį – samanas, uogas ir grybus. Bet kai poetas atkreipia dėmesį į medžius, kurie lietuvių senajame tikėjime buvo broliais laikomi, jis tuoj pat įjungia ir mitologinius prisiminimus:

Putinai krauju varva, serbentai po šlavę
Ir paliūnėm kur-ne-kur prieglaudą sau gavę.
Baltasai miškas kalnais, kaip tik padaboji:
Čia berželiai kaip melda pašlavį apstoje,
Čia visais lapais dreba epušės nusgandė;
Kožnoj klaiq nekantrios žalktyčios atrandi.
Čia ažuolai ir uosiai prie eglių sustojo,
Lyg tartum čia žalktienė patį apraudojo,
Kai pieno putos vietoj kraujo puta plūdo
Ir su vaikais iš savo motiniško sūdo
Medžian gailysta virto – pati eglė tapo,
Jaunučikus aptaisė vaikus rūbais lapo.

(b.d.)

Vysk. A. Baranausko minėjimo Sydnėje programos dalyviai. Iš k. – paskaitininkė, dr. G. Kazokienė, A. Šarkauskas, A. Juškienė, D. Gailiūnienė, J. A. Jūragis.

profesorium, o po metų vyskupas Valančius išsiuntė jį Kauno kunigų seminariją, kurioje 17 metų dėstė lietuvių kalbą, homilistiką (pamokslų sakymo metodiką) ir dogmatinę teologiją. 1897 metais, jau sulaukęs 62-ųjų metų, nukeliamas vyskupu į Seinus, kur ir mirė 1902 metais. Palaidotas Seinų katedros rūsyje.

67-erių metų bėgyje Antanas Baranauskas keitė savo interesus. Pradžioje pasireiškė kaip poetas, paskiau kaip kalbininkas, galiausiai, viską metęs, pasinėrė matematikos studijose.

Lietuvių kalbą buvo nagrinėjęs svetimšaliai lingvistai, bet Antanas Baranauskas yra laikomas pirmuoju lietuvių kalbininku, pradėjusiu pamatą lietuviškai gramatikai. Dar ir dabar naudojames Baranausko suurtas terminais, pav.: sakiny, rašybą, armė, balsis, būdvardis, skaitvardis, žodynas ir t.t. Tačiau Baranausko nesėkmė buvo ta, kad jis lietuvių kalbos mokslą rėmė rytų rašytinioje tarme ir tik ją pripažino tinkama rašytinajai rašytinei kalbai. Seminarijoje 17 metų dėstydamas lietuvių kalbą įsigilino į jos tarmes, ir buvo laikomas dialektų mokslininku. Susirašinėjo su garsiausiais to meto lietuviškais: Schleimacheriu, Weberiu, ir net su Kurtenu. Vyskupas Valančius jam

unijos su Lenkija, visai nusigrėžė nuo lietuviybės. Atrodo, kad visa kova prieš rusinimą jo buvo suprasta kaip kova prieš pravoslavavinimą. Jis gynė katalikybę ir sąjungą su Lenkija, katalikybės šaltinį Lietuvoje.

Nenorėdamas įsivelti į lietuvių tautinį judėjimą Baranauskas pasinėrė matematikos studijose. Neturėjo jokių matematikos pagrindų, bet dirbdamas po 12-13 valandų į parą, jis padarė daug matematinių atradimų, kurių dauguma, deja, buvo jau kitų atrasti daug anksčiau. Vis dėlto, vyskupo matematiniai straipsniai turėjo būti aukšto mokslo lygio, nes būdavo spausdinami Krokuvos akademijos leidiniuose.

Tačiau lietuvių tautoje Antano Baranausko didžiausias indėlis yra literatūroje. Nors jo poetinis palikimas nėra gausus, bet, drauge su Donelaičiu ir Maironiu, sudaro pradinės lietuvių poezijos pagrindą.

Antano Baranausko poezija nėra vienodo lygio. Kai kurie posmai buvo jausmingi, uždegantys, kiti – beveik kalte nukalti. Jo eilėraštis „Kelionė Peterburkan“ to meto lietuviškoje šviesumoje galėjo kaip Lietuvos himnas. Savo raštuose Vaizgantas jį vadina „lietuviška marseljeta“:

SPORTAS

Baigusiems Kauno IV-tą gimnaziją

Šiais metais Kauno IV-ta gimnazija, esanti Miško gatvėje, atšventė savo 75-rių metų jubiliejų. Ta proga yra norima išleisti specialų leidinį ir be žymiųjų Lietuvos žmonių, baigusią šią gimnaziją, nemažas skaičius yra gyvenančių ir užsienyje. Dabartinė IV-tos gimnazijos direktorė I. Kašienė atsiuntė man, kaip

šią gimnaziją baigusiam 1943 metais, prašymą pačiam parašyti ir paraginti kitus, šią gimnaziją baigusius užsienį gyvenančius tautiečius parašyti savo atsiminimus šiam leidiniui. Aprašymus prašom siųsti: Mrs. I. Kašienė, Kauno IV gimnazijos direktorė, Miško g-vė 1, Kaunas, Lithuania.. **A. Laukaitis**

Geelongo "Vytis"

Golfo pirmenybės

Balandžio 9 dieną, 10 val. ryto į Geelongo golfo aikštę susirinko 22 „Vyčio“ klubo golfo žaidėjai, kad išsiaiškintų „Vyčio“ čempioną 1995 metams. Po keturias valandas trukusio įtempto žaidimo, išaiškėjo šių metų golfo nugalėtojai. Gros-bruto su 78 smūgiais laimėtoju tapo Raimondas Berzinis, antra vieta, 86 smūgiai, teko Edie Koszela. Klubo čempionu 1995 metams, surinkęs 39 „stable ford“ taškus, tapo Tomas Bindokas, antroji vieta, su 32 taškais, liko Juliu Lipšui. Arčiausiai

skylės antroje aikštelėje - Vytas Brener, 11 aikštelės - Mikas Watach, 17 aikštelės - Jonas Valaitis.

Pasibaigus žaidimui, taurių įteikimui visi susirinko į puikius p. Koszelų namus. Trofėjus įteikė „Vyčio“ klubo golfo sekcijos vadovas Edvardas Koszela. Po to įvyko iešminė, kurią pravedė namų šeimininkė Liucija Koszela. Ačiū p. Koszeloms už leidimą pasinaudoti puikia veranda ir visais iešminės įrankiais.

**GLSK „Vytis“
valdyba**

VETERANAI NERIMSTA

Į Kauną Rimvydai Žaliui atėjo laiškas iš Australijos. Laiškas - kvietimas dalyvauti V Australijos veteranų sporto žaidynėse, kurios įvyks spalio 5 - 20 dienomis Melbourne. Tai bus grandiozinis renginys. Į veteranų žaidynių programą įtrauktos 5 sporto šakos, laukiamas atvykstant iš viso pasaulio apie 10 000 veteranų.

Iš Lietuvos kviečiami krepšinininkai (vyrų ir moterų komandos), lengvaatlečiai, futbolininkai (vyrų

ir moterų komandos), ledo ritulininkai, tenisininkai, pramoginių šokių veteranai. Vienas iš pirmųjų, norinčių vykti į Melburną - Jonas Pipynė, bet ne kaip bėgikas, o kaip stendinio šaudymo mėgėjas. Jonas dalyvavo Melbourne olimpiadoje ir dabar vėl nori pamatyti šį miestą.

Į Australiją planuoja vykti ir „Lituanikos“ futbolo veteranų komanda.

**„Olimpinis sportas“
Nr.12, 1995m.**

SPORTO NAUJIENOS

Papildyta žaidynių programa

Kaip ALFAS pranešė V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizacinis komitetas, į žaidynių programą įtrauktas ir „mažasis futbolas“. Žaidžiama aikštėje, padalintoje į dvi dalis. Komanda susideda iš 8 žaidėjų, įskaitant ir vartininką. Žaidėjų keitimas yra neribojamas. Apranga yra futbolo arba sporto bateliai ir uniforma. Teisėjauja vienas teisėjas. Bauda yra mušama iš 9 metrų. Vienas kėlinys trunka 30 min. ir pertrauka tarp abiejų - 10 minučių. Vartai yra 5 m. pločio ir 2 m. aukščio.

Brisbanės naujienos

Iš Brisbanės lietuvių sporto klubo „Baltija“ į V Pasaulio lietuvių sporto žaidynes Lietuvoje vyksta plaukikė Loreta Gečiauskaitė - Bryant. Ji plaukia įvairius nuotolius laisvu stiliumi. Taip pat vyksta krepšinininkas Raimondas Mališauskas. Paremti mūsų sportininkus kartu skrenda ir sporto veteranai Evaldas Sagatys ir Algis Reutas.

„Baltijos“ mergaitės žaidžia B klasės krepšinio varžybose žaidėjams iki 14 metų amžiaus. Šiose varžybose jos labai gerai pasirodė ir

Ant. Laukaitis

Atsisveikinimas su Mile....

Velykų antrą dieną (balandžio 17) į amžinybę iškeliavo Emilija Daniškevičienė-Siukšterytė. Netekties liūdesyje liko vyras Alius, sūnus Robertas, sesuo Elė, giminės ir labai gausus draugų, pažįstamų būrys.

Emilija, visų vadinama Mile, buvo gimusi Šiauliuose 1943 metais vasario 21 dieną. Kūdikiu būdama su tėvais apleido Lietuvą. Vėliau emigravo į Australiją. Čia apsigyveno Adelaidėje. Lankė lietuvių savaitgalio mokyklą. Vėliau išsimokslino mokytojos karjerai. Iš pradžių mokytojavo Keith miestelyje, vėliau Adelaidėje. Šeimą sukurė su sydnėjiešiu Alium Daniškevičium. Išaugino ir išmokslo sūnų Robertą.

Patrijų tėvų dėka Milė išaugo susipratusi lietuvaite. Buvo aktyvi jaunimo organizacijų narė, priklausė Adelaidės lietuvių sąjungai. Šoko tautinius šokius, labai mėgo sportą. Milė krepšinį pradėjo žaisti būdama vienuolikos metų. Žaidė „Vyčio“ jaunių komandoje, vėliau moterų komandoje ir Australijos lietuvių rinktinėje. Geriausiai pasižymėjo žaisdama tinlinį. Žaidė „Vyčio“ moterų komandoje, buvo jos kapitone. 1965-66 metais atstovavo Pietų Australijos rinktinę. „Vyčio“ tinklinio komandai susilikvidavus, žaidė australių komandose. Sulaukusi vyresnio amžiaus pamėgo lauko tenisą. Netgi persekiujama negailestingos ligos žaidė, kol pradėjos silpnėti jėgos. Buvo pavyzdinga darbšti sportininkė. Niekomet neatsisakydavo padėti „Vyčio“ klubo veikloje. Jai buvo suteiktas to klubo garbės narės titulas.

Milė buvo nuostabaus būdo asmuo.

Emilija Daniškevičienė

Visuomet draugiška, linksma, visų mėgstama. Žinodama, kad jos dienos tirpsta, liga vis labiau įsigali, nesiskuundė, stengėsi būti linksma, gyventi pilną gyvenimą.

Laidotuvės 20 balandžio 20 dieną. Palydėti Milės į amžinybę susirinko lietuvių Šv. Kazimiero koplyčia, vėliau į Centenial Park kapines, labai daug Milės draugų, sportininkų, mokytojų ir pažįstamų. Gedulingas pamaldas atleikė kun. J. Petraitis, MIC.

Prie „Vyčio“ sporto klubo vėliava apdengto karsto, sportininkų vardu atsisveikinimo žodį tarė S. Visockis.

Milė iškeliavo negrįžtamai, bet jos šviesus atminimas pasiliko su mumimis.

B. Nemeika

A. † A. ALBERTUI BALSUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamė žmonai Marijai, dukroms ir visiems artimiesiems

**F. Katauskienė
G. ir R. Katauskai**

A. † A. Stasei MAKŪNIENEI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamė jos vyrui Juozui Makūniui ir broliui Zigmui Paškevičiui su šeima

**Jadvyga ir Stasys
Norvilačiai**

Vietoj
Gėlių

**A. † A. Stasei
MAKŪNIENEI**

mirus, jos šviesų atminimą pagerbdami vietoj gėlių „Mūsų pastogei“ \$ 20 aukoja

A. ir J. Mikutavičiai

A. † A. GRAŽINAI KOVALSKIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą sūnui Jurui Kovalskiui, šeimai, giminėms ir artimiesiems reiškia

Canberros skautai ir skautės

MŪSŲ MIRUSIEJI

Gautas pranešimas, kad š. m. vasario

27 d. mirė „Mūsų pastogės“ skaitytojas

a. a. ALGIRDAS BUCĖKAS, gyvenęs

Regent's Parke, Sydnėje. Smulkesnių

žinių neturima.

Ilsėkis ramybėje.

„MP“ Inf.

MŪSŲ MIRUSIEJI

A. † A. Gražina Marija KOVALSKIENĖ

(Atsisveikinimo žodis tartas laidotuvių metu balandžio 28 d.)

Iš savo tėvų, giminių, artimųjų ir iš senelės pasakojimų galiu jums nupasakoti apie jos nuolat kelia.

Mano senelė gimė 1907 m. Rygoje. Gražina buvo vyriausia iš trijų vaikų, Johanos ir Jurgio Linartų šeimoje. Jos sesuo Pajauta (Daukienė) yra mūsų tarpe, brolis Vytautas gyvena JAV.

1918 m., baigiantis pirmajam pasauliniam karui, senelės šeima grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Kaune. Jaunystėje, bestudijuojant teisę, keliai suvedė ją su Stepu Kovalskiu ir jie 1927 metais vedė. Turėjo tris vaikus – Algį, Jūrą ir Guodą. Šeima darniai gyveno, namuose netrūko draugų.

Artėjant antrajai bolševikų okupacijai ir žinant, kad teisininko profesija nėra palankiai primama sovietinės valdžios, Kovalskių šeima nusprendė trauktis į Vakarus. Daug vėliau sužinojo, kad Gražinos tėvas, likęs Lietuvoje, buvo ištremtas į Sibirą ir niekad nebegrįžo.

1944 m. spalio mėn. susikrovę savo daiktus ir šeimą į vežimą, patraukė vakarų pusėn. Kartu su jais iškeliavo ir sesuo Pajauta su savo šeima. Per keletą mėnesių pasiekė Dresdeną. Iš čia jau traukiniu keliavo toliau. Tik kelioms valandoms praslėmus nuo išvažiavimo, Dresdeno miestas buvo bombarduojamas ir didesnis dalis miesto sunaikinta.

Kovalskių šeima išbuvo Vokietijoje DP stovyklose iki 1949 m. Augino vaikus, kuriems nei ateities, nei geresnio gyvenimo tuo metu negalėjo pramatyti. Tačiau senelė visada buvo gyvastinga ir sumani moteris. Gyvenant su kitais tik vienam kambaryje, ji visada rasdavo vietos gėlytei ir ant paprastos dėžės uždengtos kuklia staltiesėle. Visa šeima jungėsi į stovyklos gyvenimą. Abu seneliai mokytų jį. Ir čia stovykloje moksleiviai rasdavo pas juos prieglobstį, užsijautos žodį ir dvasinę paramą.

42 metų būdama atvyko į Australiją. Senelė mėgo knygas ir rankdarbius. Ir čia greitai pramoko anglų kalbos, įsijungė į naują gyvenimo būdą, savo vaikus skatino pažinti šį kraštą, jo istoriją bei kultūrą.

Ypač malonu senelai buvo gyventi Canberroje. Čia ji pamėgo daržininkauti. Mes,

Gražina Kovalskienė

jos anūkai, su džiaugsmu prisimename valandas praleistas gėlynų aplinkoje besiklausant jos pasakojimų.

Senelai būnant 57 metų mirė senelis. Sunkiai ji tai pergyveno, didžiausia jos paspartis ir jėga šiose valandose buvo meilė savo vaikams, savo anūkam. Su mumis ji žaisdavo pasakas pasakodavo, eidavom grybauti ar į krautuves apsipirkti. Visada jos širdis buvo pilna meilės mums.

Po senelio mirties 15 metų ji gyveno savystoviai, nors palaipsniui regėjimas silpo. Regėjimui visai nusilpus, persikėlė gyventi į Figtree pas davo dukterį ir žentą.

Ji buvo stropi savo dvasia. Prisimenu, padėdavau jai einant laiptais, į mašiną ar į traukinį įlipti ar išlipti ar net per judrią gatvę pereiti. Visur ji eidavo užtikrintai parimus ant mano rankos. Net su šypsena priimdavo savo nedalią. Niekad ji nesisikundė. Niekad neaيمانavo. Visada norėdavo išgirsti, kaip jos vaikai gyvena, kaip anūkeliams ir proanūkiams sekasi. Meilė savo šeimai buvo jos paguoda ir dvasinis ramstis.

SUDIEV, TAU, BABČI. ILSĖKIS RAMYBĖJE.

Anūkė Vida Bliokaitė

MIRTIES ANGELAS TASMANIJOJE

Balandžio mėn. 7 dieną Launcestone mirė Elena Petravičienė. Į gedulo pamaldas St. Finbars bažnyčioje susirinko Launcestone gyvenantys lietuviai; iš Hobarto atvyko Petras ir Magdalena Šiaučiučiai, Vladas ir Katrina Mikėlaičiai, Betty ir Stepas Augustavičiai. Pamaldas ir laidojimo apeigas atliko kun. Connolly.

Prieš pamaldoms prasidedant tyliai, liūdnei vargonų gaudesys klajojo bažnyčios skliautuose, grojo Irena Vilnaitė-Grant. Karštą įnešantį bažnyčią melodija pakito, Irenos švelnus balsas susipynė su vargonų muzika skambant Maironio „Jei skausmas tau širdį kaip peiliai suspaus...“ Klausydamasis širdį glostančios melodijos ir įkvėpiančių žodžių, prisiminiau Elenos kančių, laimės ir džiaugsmo metus, kuriais buvo išklotas jos gyvenimo kelias.

Susitikau su jais Kaziu ir vienas kitą pamilo Lietuvoje, bet karo audra Kazi nubloškė į Vokietiją, o vėliau į tolimąją Tasmaniją. Elena liko Lietuvoje, už geležinės uždangos. Laikui bėgant jie atnaujino ryšį ir daugelį metų susirašinėjo, nenustodami vilties vėl susitikti.

Jų svajonės išsipildė, kai po Stalino mirties Chruščiovas leido nedideliam

skaičiui lietuvių išvykti į užsienį. Tarp jų buvo ir Elena. 1972 m., po 28 metų ilgesio ir svajonių Kazys ir Elena sukūrė lizdą Launcestone, kur Kazys jau buvo pasistatęs namą.

Yra sakoma, kad ką Dievas myli, tam ir kryželį duoda. Matyt, Eleną Dievas labai mylėjo, nes jos pečiams teko ypač sunki našta. Po šešerių metų, pilnų laimės ir džiaugsmo, Kazys mirė. Išlikęs širdies smūgio suklypo gatvėje tik kelis metrus nuo savo namų, kur prie vartų jo laukė Elena.

Ji ilgai liūdėjo, atsisakė dar kartą sukurti šeimą.

Praėjus penkeriems metams nuo Kazio mirties Eleną ištiko kraujo išsiliejimas į smegenis (stroke). Nukritusi ant grindų net penkias dienas pragulėjo be pagalbos, kol buvo nugabenta į ligoninę. Tačiau su laiku ji išmoko vaikščioti, bet viena pusė liko suparalyzuota ir kalbos neatgavo ligi mirties. Tik keletas artimųjų draugų galėjo suprasti, ką ji mėgindavo pasakyti. Ji vargo vieniša, nelaiminga. Nors Eleną globojo ir jos niekada neapleido bičiulis Pranas, jos gyvenimas buvo neapsakomai sunkus. Daugelį valandų ji praleisdavo prie Kazio kapo, gal būt svajodama, kad vėl susitiks su juo. Ir štai po dvylikos metų kančių,

Gyvenimo kelionę užbaigus

A. † A. GRAŽINAI KOVALSKIENEI,

reiškiame gilią užuojautą jos dukrai Guodai Bliokienei, sūnums Algii ir Jūriui su šeimomis, broliui Vytautui Lenartui, seseriai Pajautai Daukienei ir visiems giminėms bei artimiesiems.

Liūdime drauge.

Elena ir Izidorius Jonaičiai

A. † A. GRAŽINAI KOVALSKIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiame jos dukrai Guodai Bliokienei, sūnums Algii ir Jūriui Kovalskiams, sesei Pajautai Daukienei ir broliui Vytautui Lenartui su šeimomis.

Bronė ir Stepas Jerambauskai

Motinai mirus, nuoširdžiai užjaučiame mūsų bendruomenės narį JURĄ KOVALSKI, šeimą ir artimuosius

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdyba

A. † A. GRAŽINAI KOVALSKIENEI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jos dukrai Guodai, sūnums Jūriui ir Algiiui, seseriai Pajautai Daukienei ir visiems artimiesiems

Magdalena Migevičienė
Irena ir Algis Dudaičiai

A. † A. Gražinos Marijos KOVALSKIENĖS

atminimui aukojame „Mūsų pastogei“ \$ 100.

Duktė Guoda, žentas Jurgis,
anūkai Vida ir Robertas

Vietoj Gėlių

A. † A. Gražinai KOVALSKIENEI

mirus,

vietoj gėlių aukojame „Mūsų pastogei“

M. Migevičienė (30), I. ir A. Dudaičiai (20), Jūratė Ivinskienė (20), E. Bliokienė ir Vingilių šeima (50), Milda Bukevičienė ir šeima (50), L. ir M. Cox (20), I. ir V. Linartai (JAV, 30), P. ir J. Pullinen ir šeima (50), P. Daukienė (50), R. ir A. Magda (50), N. ir K. Stašioniai (30). Viso \$300.

Pagerbdami

A. † A. Eleną BOGUŠYTE-PETRAVIČIENE

aukojame „Mūsų pastogei“ 10 dolerių

V. ir P. Laurinaitis

Dievas ją pašaukė pas save ir Elena antru kartu iškeliavo pas mylimą Kazi.

Palaidojome Eleną Car Villa kapinėse šalia kapo, kuriame ilsisi Kazys. Atsisveikinimui su Elena, vadovaujami Jono Krutulio, sugiedojome „Marija, Marija...“

Šermenis suorganizavo jos ilgametis draugas Pranas Laurinaitis su žmona Virginija, prieš trejus metus iš Lietuvos į Tasmaniją atvykusia buvusia Elenos mokine. Elenos ir Kazio namas buvo pilnas laidotuvių dalyvių. Vaisinomės susikaupe, prisimindami Elenos kančių kelionę. Nei Kazys, nei Elena giminių Tasmanijoje neturėjo.

Ilsėkis ramybėje, Elenute. Visi mes, kurie Tave pažinojome, tikime, kad Tu

vėl susitikai su Kaziu ir dabar jau niekas niekados jūsų neišskirs. Viešpatie, leisk jiems ilsėtis ramybėje, čia, žemėje, jie labai daug iškentėjo.

Balandžio 8 dieną Launcestone ligoninėje mirė Ursula Bartninkaitienė, žmona jau seniai mirusio dr. Antano Bartninkaičio. Su lietuvių bendruomene a. a. Bartninkaitienė ir jos šeima ryšio nepalaikė ir apie jos mirtį sužinojome tik iš skelbimo Hobarto laikraštyje „The Mercury“.

Stepas Augustavičius

„Mūsų Pastogė“ Nr. 18 1995.5.8. psl.7

Informacija

Labdaros siuntiniai į Lietuvą

Melburno katalikių moterų draugija organizuoja siuntinių persiuntimą į Lietuvą. Kviečiame tautiečius šia proga pasinaudoti.

Norintieji siųsti siuntinius prašomi kreiptis į mūsų atstoves sekmadieniais Lietuvos klubo jubiliejinėje salėje tarp 12 ir 2 val. Dėžės, persiuntimo ir siuntinio pristatymo į namus kainą \$ 45. Dėžės dydis 64 x 35 x 35 cm.

Dėsime visas pastangas, kad siuntiniai saugiai pasiektų adresatus, bet atsakomybės neprisiimame.

Talpinčius išplauks birželio 17 d. ir pasieks Vilnių rugpjūčio mėn.

LKM draugijos valdyba

Pasikeitimai LB Spaudos S-gos valdyboje

Kovo 1 d. pasikeitė Lietuvos Bendruomenės Spaudos Sąjungos valdybos sudėtis, iš valdybos pasitraukus dviems ilgamečiams nariams Algiiui Dudaičiui ir Stasiui Skoruliui. Valdybos sąstatas papildytas, kooptuojant prof. dr. Vytautą Doniela ir Kęstutį Protą.

Spaudos Sąjunga yra giliai dėkinga abiem pasitraukusiems nariams už jų svarų įnašą valdybos veikloje. Ypač didelį darbą jie atliko tvarkydami Sąjungos finansus, įdėdami šimtus neapmokamų darbo valandų. P.p. A. Dudaitis ir S. Skorulis ir toliau aktyviai talkina Spaudos S-gai įvairiuose darbuose.

Dabartinį LB Spaudos S-gos valdybos sąstatą sudaro V. Patašius (pirm.), V. Šliogeris (vicepirm.) ir nariai prof. V. Doniela, A. Laukaitis ir K. Protas.

V. Patašius

LB Spaudos S-gos pirmininkas

PRANEŠIMAS

ALB Krašto Valdybos pirmininkas Andrius Žilinskas praneša, kad Krašto Valdybos Pirmininko pareigas nuo 1995 m. gegužės 6 d. iki birželio 17 d. eis Vicepirmininkas Algis Klimas.

Jo adresas: 26 Laver Street KEW VIC 3101. Telefono numeris 853 6161.

PRANEŠIMAS

Sekmadienį, gegužės 7 d., 12.30 val., tuoj po šv. Mišių parapijos salėje, Lidcombe, Sydnėjaus savaitgalio mokykla ruošia mamų pagerimą, skirtą Motinos dienai.

Sydnėjaus savaitgalio mokykla

Sydnėjaus Tautodailės ratelis

Primename, kad Tautodailės ratelis veikia kiekvieną šeštadienį nuo 10 v. ryto iki 12 v. Lietuvių klube Bankstown'e (išskyrus mokyklų atostogas liepos 8 ir 15 d.).

Mokinsimės juostų audimo, audimo staklėmis, šiaudinukų vėrimo, verpimo, nėrimo kabliuku ir kt. rankdarbių.

Papildomus skelbimus: sekite per SVS radiją (antradieniais) ir skelbimų lentoje klube.

Ratelio vedėja
Martina Reisgienė

AUKOS

"Mūsų Pastogėi"

Mrs. M. Loda	NSW	\$ 5
J. Rakauskas	NT	\$ 5
A. Stupuras	Vic.	\$ 10

Nuoširdžiai dėkojame už paramą!

Red.

„Mūsų Pastogė“ Nr. 18 1995.5.8. psl.8

Zanavykų popietė

Pranešame, kad zanavykų popietė įvyks gegužės 28d., 2 val. p.p. valgykloje Lietuvių klube Bankstown'e.

Darbotvarkėje: žodis apie Zanavykiją; korespondencija ir sveikinimai iš Šakių; aptarsime ateities veiklą; valdybos rinkimai; linksmoji dalis.

Maloniai kviečiame zanavykus, jų bičiulius, kaimynus kapsus ir kt. prijauniančiuosius atsilankyti. Prižadame, nuotaikingai praleisite popietę.

Dalyvausiantieji praneškite telefonu A. Kramiliui 727 3131 ar M. Reisgieniei 543 1001 iki gegužės 22d. Dalyvių skaičių reikia pateikti virtuvei (iki 22d.). Dalyvaujantys apsimoka už pietus.

Iki malonaus pasimatymo

Zanavykų draugija, Sydney

PRANEŠIMAS SYDNĖJAUS ŽIDINIEČIAMS

Sydnėjaus lietuvių skautų Židinio suėiga šaukiama š. m. gegužės 28 d. 3.30 val. p.p. Lietuvių klubo mažojoje salėje. Atsižvelgiant į tai, kad suėiga bus metinio pobūdžio ir bus pravedami naujo tėvūno bei kanclerio rinkimai, visi Sydnėjaus židiniečiai prašomi kuo skaitlingiau dalyvauti. Taip pat kviečiami ir tie skautai bei skautės, kurie galvoja jau esą išėję iš „trumpų kelnaičių“ stadijos, jungtis į mūsų eiles. Mums reikia naujo kraujo, naujų jėgų, naujų idėjų. Pagalvokime, kad jėgoms išsekus Židinys grimzta į merdėjimą - tad jūsų atsilankymas į suėigą suteiks taip reikiamą atgimimo dvasią.

Budėkime ir tarnaukime!

s. T.J. Rotcas - Tėvūnas

v.s. M. Cox - Kanclerė

Prašome nepamiršti užsimokėti

„Mūsų Pastogės“ prenumeratą.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 -18 East Terrace, BANKSTOWN. tel 708 1414,

faksas (02) 790 3233

Lietuvių klubo komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems už entuziastingą dalyvavimą Madų parade. Tikimės, kad visiems patiko įdomi popietė.

Pranešame, kad gegužės 21d., 2.30val. popiet ruošiamas „Juoda ir balta“ („Black & White“) disko vakaras vaikams ir jaunimui. Įėjimas - \$2.50. Į šią kainą įeina bealkoholiniai gėrimai, čipsai ir „karštas šuniukas“ („hot dog“). Vaikus prižiūrį suaugusieji įleidžiami veltui. Bus traukiamas laimingas durų prizas - \$25 vertės Joan Chandlers talonas. Taip pat įdomūs prizai bus teikiami geriausiems šokėjams. Atvykite kaip šeima ir praleiskite malonią popietę. Dėl platesnės informacijos skambinkite Elenai - 610 2540 arba Laurai - 823 6669.

Klubo Moterų Komitetas

SKELBKITĖS „MŪSŲ PASTOGĖJE“ - VISI ŽINOS!

REMKITE

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdytume, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime j nariais ir nepamiršime jo surašdami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tikslus angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

44 - 50 Errol Street, North Melbourne, Vic. 3051

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P. O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051

Australijos Lietuvių Fondo Valdyba

Jeigu jūs norite ką nors daryti su savo nuosavybe - pirkti, parduoti ar nuomoti - skambinkite
GILMOUR REAL ESTATE

Tim and Julie Tretchikoff of GILMOUR REAL ESTATE, BONDI provide good, old - fashioned service coupled with modern technology.

GILMOUR REAL ESTATE, BONDI can professionally manage your rental properties and obtain top rents or sell your present house or help you find a new home. Do you yearn for - or wish to sell/rent...

- * a modern unit with panoramic views
- * a Victorian semi with an English cottage garden
- * a stylish Mediterranean townhouse
- * a quaint Hansel and Gretel type cottage
- * a stately terrace with music room large enough to tap dance to Cole Porter's music night and day
- * a federation bungalow
- * an art deco unit

... then let us help you! Phone us on 369 3966 or 0419 203 162 for prompt courteous service or join us for tea and tiny cakes in our office at 66 Bondi Road, Bondi Junction.

Tim and Julie Tretchikoff

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200

Redaktorius Bronius Zalyas. *** Redakcijos ir administracijos telefonas (02) 790 3233

Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nužiūra. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi.

Skelbimai: 1 cm x 6 cm = \$ 3. ** Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Prenumerata metams \$ 35 Užsiėnyje paprastu paštu \$ 50 N. Zelandijoje oro paštu \$ 65

Užsiėnyje oro paštu \$ 90